

Cursusmodule functioneren

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

Functioneren

- 01 De wetgeving rond de redder
- 02 Taken en verantwoordelijkheden van de redder
- 03 Veiligheid van de bader
- 04 Waterkwaliteit meten
- 05 De vertrouwensrelatie
- 06 De meldingsplicht

Algemene inleiding

TER INFO

De tekst in dit type kader is louter informatief en dient niet gekend te zijn voor het examen.

E-MODULE

In de e-module van dit vak vind je extra oefeningen, aanvullende informatie, verduidelijkende filmpjes, enz.

Bekijk deze via het e-learningplatform VTS Connect (inloggen via www.sport.vlaanderen/vts).

In de groene kaders staan belangrijke praktijkvoorbeelden

Een uitroepingsteken betekent dat je het van buiten moet kennen

01 De wetgeving rond de redder

Van ARAB (Algemeen Reglement voor Arbeidsbescherming)

tot Vlarem (Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning)

Vlarem / Vlarem II en VLAREM II-bis

Sinds 1/1/2001 dienen alle zwemgelegenheden aan het nieuwe reglement toe voldoen.

In de VLAREM reglementering wordt o.a. het volgende vermeld in verband met de veiligheid van de zwembadbezoekers:

- *De exploitant neemt de nodige maatregelen om de veiligheid van de bezoekers te verzekeren*
- *De inrichting beschikt over een lokaal waar de eerste zorgen kunnen worden toegediend en dat uitsluitend uitgerust is met materiaal voor eerste hulp en reanimatie.*
- *De redders zijn in het bezit van het Hoger Reddersbrevet van Sport Vlaanderen of van een ander gelijkwaardig getuigschrift goedgekeurd door Sport Vlaanderen.*
- ...

Erkende diploma's van redder in Vlaanderen

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

Herhalingsvragen

Na elk hoofdstuk volgen er herhalingsvragen, om je te helpen de materie beter te leren!

1. Wat betekent ARAB?
2. Wat betekent VLAREM?
3. Benoem drie regels die de VLAREM de zwembaden oplegt?
4. Welk diploma van redder zal je in Vlaanderen het meeste tegenkomen?

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

02 Taken en verantwoordelijkheden van de redder

Leerdoelen:

- Je kan de kerntaken van de redder opsommen en uitleggen.*
- Je kan voorbeelden binnen burgerlijke, strafrechtelijke en buitencontractuele aansprakelijkheid plaatsen en uitleggen waarom.*

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

02 Taken en verantwoordelijkheden van de redder

Een redder doet meer dan redden alleen

Wat zijn de kerntaken van een redder?

Kerntaak 1: redden

Kerntaak 2: toezicht houden

Kerntaak 3: onderhoud uitvoeren

*Om bovenstaande kerntaken goed uit te kunnen voeren heb je als redder een **goede fysieke conditie** nodig en het **kennen van verschillende reddingstechnieken** vereist.*

*Dit permanent bijschaven zou je als **vierde kerntaak** van een redder kunnen zien!*

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

02 Taken en verantwoordelijkheden van de redder

Registratie van alle interventies

Locatie: EHBO-lokaal

Niet enkel van eerste hulpverlening, maar van alle interventies die je onderneemt.

Wat zijn volgens jou de essentiële elementen van een melding?

Naam en voornaam van het slachtoffer

De naam van de persoon die de eerste hulp heeft toegediend

De plaats, de datum en het uur van het ongeval en van de interventie

Wat er gebeurd is / vaststellingen van bepaalde feiten

...

Waarom registreren we de interventies (rapportage)?

We registreren interventies, om ze in de toekomst te kunnen vermijden en om een verband te kunnen leggen met de verzekering voor arbeidsongevallen.

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

02 Taken en verantwoordelijkheden van de redder

Aansprakelijkheid in en rond het zwembad

Samenleven veronderstelt het respecteren van afspraken

= wegcode of het burgerlijk wetboek, maar ook de exploitatie van zwembaden.

Aansprakelijkheid: enkele principes en begrippen

Burgerlijke aansprakelijkheid (BA): fout, schade aan een derde en een oorzakelijk verband

Strafrechtelijke aansprakelijkheid (SA): fouten opgenomen in het strafwetboek (vb.: snelheidsovertreding)

Buitencontractuele aansprakelijkheid: eenieder dient alle schade te vergoeden die hij door zijn schuld aan een derde veroorzaakt

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

02 Taken en verantwoordelijkheden van de redder

Aansprakelijkheid, een kwestie van zorgvuldigheid voor:

- *de bezoeker*
- *de zwembadexploitant*

Aansprakelijkheid, een kwestie van zaken zonder gebreken

De regelgeving verplicht de exploitanten om toezicht op de baders te organiseren.

- *Toeziachter (ook begeleiders, ouders, leerkrachten, jeugdbewegingen)*
- *Redder*

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

02 Taken en verantwoordelijkheden van de redder

Wat met verhuur aan derden?

Andere aandachtspunten met betrekking tot aansprakelijkheid

- *Controle waterkwaliteit*
- *Uitvoeren noodprocedures*

Don't forget:

Elke redder/toezichter dient de noodprocedures te kennen en dient ze te allen tijde te kunnen toepassen!

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

02 Taken en verantwoordelijkheden van de redder

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

Herhalingsvragen

1. Wat zijn de kerntaken van de redder?
2. Wat is nodig om deze kerntaken goed uit te kunnen voeren?
3. Wat zijn volgens jou de essentiële elementen van een melding?
4. Waarom registreren we de interventies (rapportage)?
5. Aan welke voorwaarden moet er voldaan worden om burgerlijk aansprakelijk gesteld te worden?
6. Wie dient er de noodprocedures te kennen en te allen tijde te kunnen toepassen?

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

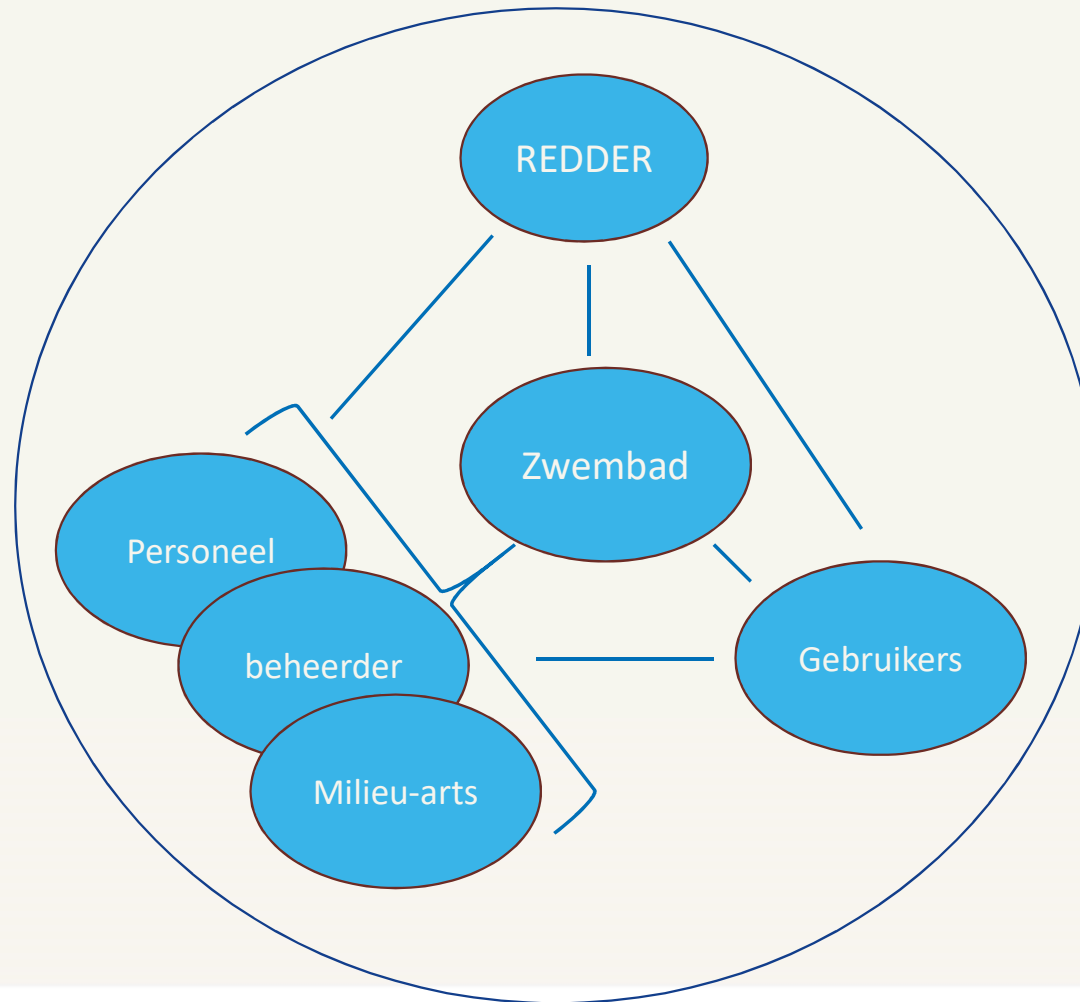
03 Veiligheid van de bader

Leerdoelen:

- Je kan uitleggen welke drie spelers instaan voor de veiligheid in een zwembad en waarom.
- Je kan de afkorting RIO uitleggen en hier meer informatie rond geven.
- Je kan uitleggen wat er allemaal in het RIO moet staan.
- Je kan berekenen hoeveel redders er nodig zijn in een bepaalde situatie aan de hand van een toezichtsplan of een toezichtsformule.
- Je kan voorbeelden geven hoe je communicatief vaardig kan handelen als redder, naar zowel baders als collega's.
- Je kan uitleggen hoe je moet handelen als je met een agressieve bader te maken hebt.
- Je kan enkele valkuilen aanhalen waar je als redder in kan vallen met betrekking tot een agressieve bader.

03 Veiligheid van de bader

Als één betrokkene zijn verantwoordelijkheid niet opneemt, ontstaat al snel een onveilige situatie!

03 Veiligheid van de bader

De toezichtsregels op een rijtje

De baders staan onder rechtstreeks en constant toezicht van minstens één redder, die zich uitsluitend aan deze activiteit wijdt en zich permanent in de buurt van de kade bevindt.

De basis toezichtsregels:

Het toezicht is aangepast aan het type van installatie en aan de bezettingsgraad van het zwembad.

- A. Maximum aantal bezoekers Het maximum aantal baders – nooit hoger dan **1 bader per 3m² wateropp.**
- B. Voor baden met een **maximum diepte van 50 cm** is 1 bader per 3 m² wateroppervlakte toegelaten.
- C. Weliswaar in functie van de evacuatiewegen, zal het maximum aantal aanwezige bezoekers in de zwemhal nooit hoger zijn dan:

De som van het maximum toegelaten aantal baders, + maximum 1 persoon per 2,4 m² kade-opp.

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

Toezicht in baden die nergens dieper zijn dan 1,40 meter

Wateroppervlakte (m ²)	Extra voorwaarden	Maximum aantal baders	Aantal toezicht-houdende personen*
≤ 200	niet van toepassing	3m ² /bader	1
> 200 -500	door de vorm van het bad ligt het volledig in het gezichtsveld van één persoon	94	1
		144	2
		> 144	3

03 Veiligheid van de bader

Toezicht in zwembaden met een **toezichtsplan**

Tenzij anders vermeld in de milieuvergunning mag de exploitant, in afwijking van de bepalingen omtrent de toezichtsformule, het aantal redders en toezichters berekenen zoals weergegeven in tabel

Wateroppervlakte (m ²)	Extra voorwaarden	Aantal toezichthoudende personen
≤ 200	niet van toepassing	1 redder
> 200	door de vorm van het bad ligt het volledig in het gezichtsveld van één persoon	2, waarvan minstens 1 redder
	door de vorm van het bad ligt het niet volledig in het gezichtsveld van één persoon	3, waarvan minstens 2 redders

IN DE PRAKTIJK

Als een redder naar het toilet gaat, met een EHBO-geval bezig is, enz. kunnen er toezichtsproblemen ontstaan. Afhankelijk van het op dat moment benodigde toezicht, zal er dan een redder of iemand van bv. het onderhoudspersoneel (toezichter) bij gehaald moeten worden. Het is belangrijk dat er hier duidelijke afspraken over zijn.

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

Toezichtsformule

Het minimum aantal toezichthoudende personen, waarvan minstens de helft redder is, wordt bepaald volgens de volgende formule (afronden naar beneden):

a) voor de eerste 150 baders:

$$\text{aantal toezichthoudende personen} = \frac{(\text{aantal baders}) + 1}{50}$$

b) daarboven, per 150 baders meer, is één toezichthoudende persoon extra nodig.
Minstens de helft (afgerond naar boven) is redder.

Deze regel geldt niet voor baders in baden van minder dan 50 cm diepte.

Aantal baders	Totaal aantal toezichthoudende personen	Waarvan minimum aantal redders
1 - 49	1	1
50 - 99	2	1
100 - 149	3	2
150 - 299	4	2
300 - 449	5	3

03 Veiligheid van de bader

Toezichtsplan

Tenzij anders vermeld in de milieuvergunning mag de exploitant, in afwijking van de bepalingen omtrent de toezichtsformule, het aantal redders en toezichters berekenen zoals hieronder.

Deze berekeningswijze mag enkel toegepast worden wanneer de exploitant een toezichtsplan heeft opgesteld en naleeft om de veiligheid van de baders te verzekeren. Dit toezichtsplan ligt ter inzage van de toezichthoudende ambtenaren.

Wateroppervlakte (m ²)	Extra voorwaarden	Aantal toezichthoudende personen
≤ 200	niet van toepassing	1 redder
> 200	door de vorm van het bad ligt het volledig in het gezichtsveld van één persoon	2, waarvan minstens 1 redder
	door de vorm van het bad ligt het niet volledig in het gezichtsveld van één persoon	3, waarvan minstens 2 redders

03 Veiligheid van de bader

Toezichtsplan of toezichtsformule?

Wat zou jij verkiezen en waarom?

Het uitgangspunt moet het waarborgen van de veiligheid van de baders zijn!

Het toezichtsplan beschrijft hoe het toezicht moet gebeuren wanneer de toezichtsformule niet wordt toegepast.

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

Toezihtsplan

- Zwembadspecifiek
- Plattegrond
- Wie staat waar en wanneer
- Wat mag en moet tijdens het toezicht gebeuren
- Veiligheidsafspraken
- Interventies

Toeziht vaste plaats of door rondwacht? Wat is beter?

03 Veiligheid van de bader

Combinatie van toezicht op baders met andere activiteiten

Lesgeefactiviteiten

Een leerkracht, trainer, lesgever of begeleider van activiteiten in het zwembad kan een lesgeefactiviteit **combineren met de functie van toezichthoudend persoon** onder de volgende voorwaarden:

1. Hij moet zich constant op de kade bevinden en alle baders die tot een groep behoren rechtstreeks kunnen gadeslaan.
2. Het aantal baders onder zijn/haar toezicht mag maximaal 35 bedragen.

Een leerkracht, trainer, lesgever of begeleider van activiteiten in het zwembad kan een lesgeefactiviteit **combineren met de functie van toezichthoudend redder** onder de volgende voorwaarden:

1. Hij moet zich constant op de kade bevinden en alle baders die tot een groep behoren rechtstreeks kunnen gadeslaan.
2. Het aantal baders onder zijn/haar toezicht mag maximaal 35 bedragen.
3. Hij is in het bezit van het Hoger Reddersbrevet van Sport Vlaanderen of van een ander gelijkwaardig getuigschrift goedgekeurd door Sport Vlaanderen.
4. Hij bezit een recent officieel bijscholingsattest.

03 Veiligheid van de bader

VOORWAARDEN VOOR DE REDDERS

De redders zijn in het bezit van het Hoger Reddersbrevet van het Sport Vlaanderen of van een ander gelijkwaardig getuigschrift goedgekeurd door het Sport Vlaanderen. Het afschrift van dit brevet of getuigschrift ligt ter inzage van de toezichthoudende ambtenaar op de plaats van de exploitatie.

De redders krijgen minstens eenmaal per jaar oefeningen in reddings- en reanimatietechnieken. Het getuigschrift van de meest recente bijscholing ligt ter inzage van de toezichthoudende ambtenaar op de plaats van de exploitatie en is maximaal één jaar oud. Bedoelde bijscholing moet erkend zijn door Sport Vlaanderen.

Elke bijscholing duurt 4 uur en bestaat uit 2 uur praktijk op het droge en 2 uur praktijk in het water! Een actieve deelname van de ganse bijscholing is verplicht om het attest van bijgeschoolde redder te krijgen.

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

Wanneer groepen komen zwemmen...

Schoolzwemmen

Duidelijke afspraken d.m.v. overeenkomst

Gedeelde verantwoordelijkheid

De begeleidende leerkracht heeft een specifieke toezichtopdracht over al de leerlingen die hij begeleidt, Zijn taak bestaat erin actief toezicht te houden en een signaalfunctie te vervullen

Groepen (jeugdbewegingen, ...)

Duidelijke afspraken

De redder maakt het verschil

Aanwezigheid/Toezicht/Waakzaamheid (regel 10:20-regel)

Verzorg jezelf

Taken

Gevaarzones/risicomomenten

Controle/communicatie

Technologie

VLAREM

In de onmiddellijke nabijheid van recreatieve voorzieningen is bijkomend toezichthoudend personeel aanwezig.

Bij ieder afzonderlijk bad of risicozone staat ten minste één toezichthoudende persoon.

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

Het **reglement van interne orde (RIO)**

Het reglement van interne orde is een beknopte tekst met enkele basisregels die door alle bezoekers van het zwembad moeten worden gerespecteerd.

- Duidelijk zichtbare plaats
- Juridische basis

Het reglement van interne orde voor indoorzwembaden omvat tenminste de volgende punten:

1. De directie heeft het recht om elke persoon die een gevaar blijkt op te leveren voor de veiligheid en de gezondheid van de aanwezigen, de toegang tot de instelling te verbieden (dronkenschap, ordeverstoring, niet naleving van dit reglement, e.d.).
2. Dieren worden niet in de inrichting toegelaten.
3. Elke bader moet een stortbad nemen alvorens de zwemhal te betreden.
4. Kinderen van minder dan 6 jaar zijn steeds vergezeld van een toezichthoudende volwassene.

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

Het reglement van interne orde handhaven: voorkomen is beter dan genezen

Stimuleer het gewenste gedrag

Wees vriendelijk en begripvol

Geef zelf het goede voorbeeld

Formuleer waar nodig ik-boodschappen

...

Verbied wat gevaarlijk/onhygiënisch is

Wees kordaat en respectvol

Leer uit ongevallen en uit bijna-ongevallen

...

Maar wat die je met agressie?

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

Pak agressie en intimidatie rationeel aan!

Frustratie-agressie – voorbeeld: ‘Wat voor idiote regels zijn dit!’

De agressor reageert uit opgebouwde frustratie. Het wordt hem te veel en hij ‘ontploft’. Het is een **emotionele reactie uit onmacht**. De frustratieagressor reageert in eerste instantie vaak heftig en ongecontroleerd. Hij reageert vanuit de ik-vorm en uit zich in de jullie-vorm.

Gepaste reactie redder

Tracht bij frustratie-agressie in eerste instantie ‘mee te veren’. **Luister** naar het probleem, ga mee in de gedachtegang en **toon begrip**. Dit werkt ontwapenend. Leg vervolgens uit waarom zijn gedrag niet toegelaten is. Verantwoord de regels. Zoek tenslotte naar een haalbare **oplossing** voor het probleem.

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

Pak agressie en intimidatie rationeel aan!

Instrumentele agressie – voorbeeld: ‘Als je me dit verbiedt, weet ik je te vinden!’

De agressor gebruikt agressie als instrument om zijn **doel** te bereiken. De agressor speelt een soort spel. Het is een **rationele reactie om macht te krijgen** op de redder. Vaak zal de agressor dreigen en imponerend gedrag vertonen: roepen, schelden, strak aankijken, dichterbij komen, borst vooruit zetten, enz. Instrumentele agressie is gericht op de redder als persoon.

Gepaste reactie redder

Stel snel **normen**. Negeer het gedrag zolang het binnen de tolerantiegrens valt. Formuleer tijdig de grens via een ik-boodschap. Stel een grens aan het gedrag, maar wijs de persoon niet af. Stel de agressor uiteindelijk voor de **keuze**: of... of... (waarbij beide mogelijkheden het agressieve gedrag beëindigen).

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

Pak agressie en intimidatie rationeel aan!

Let op voor valkuilen:

- Spiegelgedrag (roepen, zelf agressief worden)
- Het etaleren van macht (dreigen)
- In discussie gaan (zeg wel dat je ziet dat de ander boos is)
- In de persoonlijke ruimte treden (dit kan fysiek geweld uitlokken)
- Verkeerd woordgebruik (bv. 'Eigenlijk mag ik dit niet toestaan...')
- De agressor gezichtsverlies laten lijden (bied wel een vluchtweg aan, zonder hem te belonen voor zijn agressief gedrag)

Eigen veiligheid

Wanneer verwittig je de politie?

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

En wat bij overlast?

Mag je iemand uit het bad zetten/de toegang tot het zwembad weigeren?

Iemand uit het bad zetten mag, maar:

- Wanneer iemand niet uit eigen wil het bad wil verlaten, moet je deze persoon waarschuwen dat de politie erbij gehaald zal worden.
- Vermijd fysiek contact (voorkomt eventuele latere klachten).
- Bij blijvende weigering of bij een fysiek bedreigende situatie: bel 101.

Iemand de toegang tot het zwembad weigeren mag, maar:

- Waarschuw de persoon dat de politie verwittigd zal worden.
- Vermijd fysiek contact: je hebt geen bevoegdheid tot het gebruik van dwang, je zult de persoon in kwestie letterlijk de deur moeten wijzen.
- Je mag de toegang versperren door in de weg te gaan staan.
- Bij een fysiek bedreigende situatie: bel 101.

Wat als je geconfronteerd wordt met een specifiek probleem of een reeks van problemen?

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

Procedures

VLAREM

De exploitant beschikt over geschreven procedures waarin de werking onder normale en onder noodomstandigheden wordt beschreven. Deze procedures worden jaarlijks geëvalueerd en tijdig bijgewerkt. Elk personeelslid bezit een kopie hiervan en kent de inhoud. Voormelde procedures worden tevens ter inzage gehouden van de toezichthoudende ambtenaar.

Wat is een noodprocedure?

Noodprocedures zijn scenario's die duidelijk vastleggen wie wat doet in noodsituaties. Uitgangspunt is de grootst mogelijke ramp die zich voordoet met een minimale personeelsbezetting.

VLAREM

VLAREM legt op dat elk overlijden of ongeval binnen het zwembadgebouw binnen een termijn van 24 uur gemeld wordt aan de afdeling toezicht volksgezondheid. Verder wordt de exploitant ook verplicht om een register bij te houden met onder andere de volgende gegevens: elke bijzonderheid, incident of ongeval. Dit register moet minstens 5 jaar door de exploitant bewaard worden en ligt steeds ter inzage van de toezichthoudende ambtenaar.

03 Veiligheid van de bader

Procedures

Oefening baart kunst

Zorg dat je weet welke acties er van je in de verschillende noodsituaties wordt verwacht!

SLACHTOFFERVERZORGING DOOR REDDERS

Ook wanneer een redder of meerdere redders zich om een slachtoffer bekommeren, moet het toezicht op de baders gegarandeerd zijn. Er zijn verschillende opties:

1. Er zijn voldoende redders aanwezig om in te staan voor het toezicht.
2. Er zijn onvoldoende redders aanwezig om in te staan voor het toezicht:
 - o In functie van de beschikbare toezichthoudende personen wordt er een bad of een zone afgesloten.
 - o De redder duidt extra toezichters (liefst uit het personeel bv. poetspersoneel) aan. Hij waakt er over dat de verhouding redders/toezichters klopt.
3. Alle redders zijn nodig bij de verzorging van slachtoffers: de baders moeten uit het bad komen en worden verzameld op een plaats die niet storend is voor de verzorging van de slachtoffers.

Het gebruik van flowcharts

Waarschuwingssalarm versus evacuatiealarm

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

De rol van de redder in noodsituaties

Stap	Basisregel
1. H erkennen van een probleem	1.1 Ik blijf rustig en ben voorzichtig. 1.2 Ik alarmeer onmiddellijk bij een overduidelijke noodsituatie.
2. I nschatten van de situatie (en de toestand van het slachtoffer)	2.1 Ik neem eerst waar, interpreteer nadien, controleer tenslotte of het klopt. 2.2 Ik neem waar met alle zintuigen.
3. P lan opmaken	3.1 Ik denk na alvorens te handelen.
4. A ctie	4.1 Ik kies voor 'ter plaatse stabiliseren' of 'onmiddellijk zelf vervoeren'. 4.2 Ik behandel eerst het meest levensbedreigende. 4.3 Ik zorg voor het comfort van het slachtoffer.
5. Z orgen nadien	5.1 Ik verleen psychosociale eerste hulp. 5.2 Ik maak de toestand van het slachtoffer niet erger.

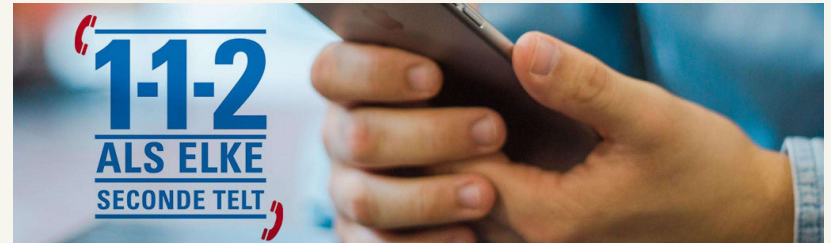

03 Veiligheid van de bader

De noodnummers

Waarvoor staat ICE?
In Case of Emergency

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

Integriteit van de zwemmer

Seksueel grensoverschrijdend gedrag

	EEN GROENE VLAG: AANVAARDBAAR LICHAMELIJK OF SEKSUEEL GEDRAG		EEN GELE VLAG: LICHT GRENDOVERSCHRJDEND LICHAMELIJK OF SEKSUEEL GEDRAG
	EEN RODE VLAG: ERNSTIG GRENDOVERSCHRJDEND LICHAMELIJK OF SEKSUEEL GEDRAG		EEN ZWARTE VLAG: ZWAAR GRENDOVERSCHRJDEND LICHAMELIJK OF SEKSUEEL GEDRAG

03 Veiligheid van de bader

Als een situatie aan alle zes criteria voldoet, is ze oké. Als aan één of meer criteria niet wordt voldaan, is de situatie niet oké.

	1. Toestemming (alle betrokkenen gaan duidelijk akkoord)
	2. Vrijwilligheid (er is geen dwang of druk)
	3. Gelijkwaardigheid (het gedrag is tussen gelijkwaardige partners)
	4. Ontwikkeling (het gedrag past bij een bepaalde leeftijd of ontwikkelingsfase)
	5. Context (het gedrag is aangepast aan de situatie of omstandigheden)
	6. Zelfrespect: kinderen en jongeren mogen zichzelf door wat ze doen of door een situatie geen schade berokkenen

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

03 Veiligheid van de bader

Hier vind je enkele voorbeelden van lichamelijk of seksueel gedrag in een zwembadcontext:

1. Een jongen (13) houdt zijn smartphone boven de kleedkamer van de meisjes en neemt foto's van meisjes die zich aan het omkleden zijn.	1. Rode vlag
2. Een vrouw (30) meldt dat ze onder water begluurd wordt.	2. Gele vlag
3. Een koppel (17) geeft elkaar een kus op de mond.	3. Groene vlag
4. Een vrouw (60) neemt publiekelijk, naakt een douche.	4. Gele vlag
5. Een man staart naar een meisje (13) haar borsten en maakt een seksueel getinte opmerking.	5. Gele vlag
6. Een meisje (14) flirt met de redder (18).	6. Gele vlag
7. Een peuter (2) raakt tijdens de watergewenning per ongeluk de borsten van de begeleidster aan.	7. Groene vlag
8. Een jongen raakt de intieme lichaamsdelen van een meisje aan bij het spelen in het water. Het meisje vindt dit niet leuk. Het is niet de eerste keer.	8. Rode vlag
9. Een jongen wordt door een man naar een toilet gelokt. Daar wordt de jongen gedwongen om de penis van de man aan te raken.	9. Zwarte vlag
10. Een koppel (volwassenen) vrijt in een kleedhokje.	1. Gele vlag

Vul de kleur van de vlag in voor bovenstaande 10 situaties!

03 Veiligheid van de bader

Foto's nemen in het zwembad, mag dat?

Over het algemeen moeten personen die filmopnames of foto's willen maken in het zwembad dit aanvragen en de goedkeuring van de directie hebben.

Eén van de voorwaarden die gesteld wordt, is dat uitvoerder geen andere bezoekers filmt/fotografeert of indien hij dat toch wenst te doen aan die mensen die hij in beeld brengt de toestemming vraagt.

Wat met ouders die hun kind willen filmen?

Wat met didactische doeleinden?

03 Herhalingsvragen

1. Welke drie spelers staan in voor de veiligheid in een zwembad en waarom?
2. Welke zijn de regels om als redder les te geven aan baders?
3. Leg de afkorting RIO uit en geef hier meer informatie rond!
4. Je kan berekenen hoeveel redders er nodig zijn in een bepaalde situatie aan de hand van een toezichtsplan of een toezichtsformule!
5. Wat is instrumentele-agressie en hoe ga je er best mee om?
6. Mag je iemand uit het bad zetten/de toegang tot het zwembad weigeren?
7. Wat is een noodprocedure?
8. Naar welke dienst bel je met volgende nummers: 101, 070245245?
9. Waarvoor staat de afkorting ICE in een gsm volgens de cursusmodule functioneren?
10. Mogen foto's genomen worden in een zwembad? Leg uit waarom wel/niet?

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

04 Waterkwaliteit meten

Leerdoelen:

- Je kan uitleggen welke 5 parameters belangrijk zijn als je de waterkwaliteit meet.
- Je kan uitleggen wanneer zwembadwater als 'goed' wordt bestempeld.
- Je kan zeggen hoe vaak per dag je het water moet testen.
- Wat is de rol van de zwembadbeheerder als de waterkwaliteit onder of boven de norm is?

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

04 Waterkwaliteit meten

De waterkwaliteit is belangrijk!

Die wordt beïnvloed door volgende factoren:

1. De verontreiniging die de zwemmers in het water brengen. Het aantal zwemmers en de graad van vervuiling van elke zwemmer spelen hierbij een belangrijke rol.
2. De capaciteit en de optimale werking van de waterzuiveringsinstallatie.
3. Het onderhoud van het bad, vooral dan het bodemreinigen (= stofzuigen).
4. De vervuiling van het zwemwater door de omgeving, bv. inwaaiend vuil in openluchtbaden.
5. De vervuiling van het zwemwater door de installatie (bv. roest), reinigingsproducten, kuiswater en losse cement.
6. De kwaliteit van het vul- en suppletiewater.

Welke vervuiling bestaat er in een zwembad?

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

04 Waterkwaliteit meten

De vijf verschillende onderdelen van de waterbehandeling zijn van belang in de beoordeling van de waterkwaliteit:

1. **Watertransport en doorstroming**
2. **Filtratie** d.m.v. voorfilters, zandfilters en actiefkoolfilters.
3. **Desinfectie en oxidatie** met als doel ziekteverwekkende kiemen te doden
voorbeeld: chlooramines (gebonden chloor dat de typische zwembadgeur veroorzaakt)
Wat zou nog een oorzaak kunnen zijn van verhoogde gehalten aan chlooramines?
Overbezetting in het bad, filters spoelen niet goed, ...

In de praktijk wordt vooral **natriumhypochloriet** (NaOCl) toegepast. Deze stof geeft in zwemwater “vrij chloor” – ook genoemd “vrij beschikbaar chloor” – af dat het water desinfecteert en de vervuiling afbreekt (= oxideert).

NaOCl mag nooit samen met een sterk zuur gebruikt worden, want dan vormt het dodelijk chloorgas!

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

04 Waterkwaliteit meten

De vijf verschillende onderdelen van de waterbehandeling zijn van belang in de beoordeling van de waterkwaliteit:

4. **pH-regeling** dient tussen 7,0 en 7,6 te liggen.

NaOCl doet de pH-waarde stijgen, terwijl zwavelzuur deze doet dalen, maar...

Samen kunnen ze dodelijk zijn.

5. **Automatische sturing** meet automatisch en continu de pH en het chloorgehalte van zwembadwater.

Deze vijf onderdelen bepalen de beoordeling van de waterkwaliteit!

Omdat de kwaliteit zo belangrijk is dient er door de VLAREM **driemaal per dag een monstername** genomen te worden van het zwemwater.

Ook de helderheid is zeer belangrijk. Deze controleer je op de volgende wijze:

Kijk door het water van het ondiep gedeelte van het bassin naar het diep gedeelte.

Details zoals de gekleurde tegels van de banen moeten steeds duidelijk zichtbaar zijn.

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

04 Waterkwaliteit meten

In de praktijk zal je leren hoe je de waterkwaliteit dient te meten!

Samenvatting van de VLAREM-normen betreffende de dagelijkse controles.

De volgende 5 parameters moeten dagelijks gecontroleerd worden:

1. Temperatuur van het zwembadwater
2. pH-waarde van het zwembadwater
3. Vrij chloor van het zwembadwater
4. Gebonden chloor van het zwembadwater
5. Helderheid van het zwembadwater

Wat doe je al je een afwijking vaststelt bij je monstermeting?

Wat doe je als het water duidelijk niet meer helder is?

Sommige zwembaden gebruiken minder chloor dan voorzien.

Welk systeem kies ik: zoutelektrolyse, UV, ozon of hydrolyse?

Deze zwembaden hebben hiervoor een speciale toestemming gekregen.

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

04 Herhalingsvragen

1. Welke factoren beïnvloeden de waterkwaliteit?
2. Waarom mag je nooit natriumhypochloriet samen gebruiken met een sterk zuur?
3. Welke parameters dienen dagelijks in een zwembad gecontroleerd te worden?
4. Hoeveel keer per dag dient er een monstername te gebeuren van het zwembadwater?
5. Wat dien je als redder te doen als de waarden van je monstername teveel afwijken?

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

05 De vertrouwensrelatie

Leerdoelen:

Je kan uitleggen wat het beroepsgeheim is en wat eronder valt.

Je kent de vier uitzonderingsregels en kan ze uitleggen.

Je weet waarom een volwassene medische hulp mag weigeren.

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

05 De vertrouwensrelatie

Als eerstehulpverlener heb je een vertrouwensrelatie met het slachtoffer. Een slachtoffer moet tijdens de verzorging alles wat hij nodig acht vertellen tegen de redder, zonder dat anderen dit te weten komen!

Het beroepsgeheim

Alle informatie die tijdens de verzorging van het slachtoffer wordt medegedeeld aan de redder en die publiekelijk niet gekend is, moet beschermd worden door wat we het beroepsgeheim noemen.

Het beroepsgeheim blijft altijd gelden, ook wanneer de vertrouwensrelatie beëindigd is of als de arbeidsovereenkomst afgelopen is.

Het beroepsgeheim maakt deel uit van het strafrecht.

Wie het beroepsgeheim schendt, is strafbaar!

Volgende informatie valt onder het beroepsgeheim:

- De persoonlijke gegevens van het slachtoffer
- De medische informatie
- Alle andere informatie die het slachtoffer jou heeft toevertrouwt
- De informatie die jezelf vaststelt

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

05 De vertrouwensrelatie

Uitzonderingsregels

1. Als je als eerstehulpverlener opgeroepen wordt, om als getuige om een verklaring af te leggen voor de rechter of een parlementaire onderzoekscommissie (vb.: partnergeweld)
2. Principieel geldt deze regel ooit met minderjarigen, ook t.o.v. ouders, tenzij de minderjarige niet over voldoende wilsbekwaamheid beschikt; met het oog op het nemen van bepaalde opvoedingsbeslissingen, in het belang van de minderjarige. (vb.: dreiging zelfmoord)
3. Als de betrokken persoon akkoord gaat, wilsonbekwaam is of er een noodsituatie dreigt (opgepast de verantwoordelijkheid hiervan ligt bij de arts).
4. Om leidinggevenden op de hoogte te brengen; zo bestaat er een gedeeld beroepsgeheim als de leidinggevende ook deelneemt aan de hulpverlening.

Mag een volwassene en een kind medische hulp weigeren?

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

05 Herhalingsvragen

1. Leg uit wat het beroepsgeheim is?
2. Wat valt er onder het beroepsgeheim volgens de cursusmodule functioneren?
3. Leg de vier uitzonderingsregels uit, wanneer je het beroepsgeheim mag schenden?
4. Mag een kind medische hulp weigeren?

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

06 De Meldingsplicht

Leerdoelen:

Je weet waarom we de interventies rapporteren.

Je kent de interne en extern oorzaken van een verstoord mentaal welzijn?

Je kunt vijf praktijktips geven om de impact van een trauma mogelijks te verlichten?

Wat is het nummer van het Tele-Onthaal en wat doen ze daar?

**VLAAMSE
TRAINERSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

06 De Meldingsplicht

Een register van de interventies wordt bijgehouden in het EHBO-lokaal.

Naast de essentiële elementen van een melding kan bijkomende informatie toegevoegd worden.
(Vb.: gevolgen van de gebeurtenis, oproepen van de 1-1-2, ...)

Wat is het doel van de rapportering van de interventies?

Alle medewerkers dienen de procedures te kennen voor eerste hulp!

Mentaal welzijn, psychologische nazorg en preventie

Jammer genoeg wordt de redder vaak niet als een slachtoffer aanzien.

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

06 De Meldingsplicht

Interne en externe oorzaken kunnen zorgen voor een verstoord mentaal welzijn.

Interne oorzaken:

- Zelfbeeld.
- Emotionele achtergrond.
- Vertrouwen door ervaring.

Externe oorzaken:

- Kritiek ten gevolge van vooroordelen en verwachtingen (bijvoorbeeld: je moest dat gezien hebben), sociale impact van de groep.
- Taboes t.o.v. het vragen van psychologische hulp.

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

06 De Meldingsplicht

Praktijktips om de impact te milderen:

- Durf erover te praten.
- Praat er met iemand over die je vertrouwt.
- Vermijd een persoonlijk gesprek niet!
- Blijf plannen maken voor de toekomst.
- Tracht je normen en waarden te behouden.
- Aanvaard dat dergelijke gebeurtenissen niet zomaar weggaan.
- Krop gevoelens niet op
- ...

Toch nog hulp nodig?

Huisarts

Tele-onthaal (106) 24u/24u

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

Herhalingsvragen

1. Waar wordt het register van de interventies normaal bijgehouden tijdens de werkuren?
2. Wat is het doel van de rapportering van de interventies?
3. Benoem de interne oorzaken die voor een verstoord mentaal welzijn kunnen zorgen?
4. Benoem de externe oorzaken die voor een verstoord mentaal welzijn kunnen zorgen?
5. Geef vijf praktijktips om de impact van een trauma mogelijks te verlichten?
6. Wat is het nummer van het Tele-onthaal en wat doen ze daar?

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO